

vendt medføre en mindre administrativ merbelastning.

Provenumæssige virkninger

De provenumæssige virkninger af lovforslaget er vanskelige at bedømme. De statistiske oplysninger om særlig indkomstskat af fortjeneste på aktiesalg er ret begrænsede, og de nyeste oplysninger er fra 1980, mens de gældende regler trådte i kraft den 1. juli 1981. Der foreligger ikke statistiske oplysninger om tab på aktiesalg. Det er derfor ikke muligt at udarbejde et blot nogenlunde underbygget provenuskøn.

Det må antages, at de væsentligste provenuforskydninger vil forekomme som følge af de foreslåede ændringer i reglerne om opgørelse af den skattepligtige fortjeneste ved hovedaktionærers aktiesalg. De statistiske oplysninger herom fra årene forud for 1980 tyder på, at de gældende regler indbringer et provenu på 100–200 mill. kr. årlig, og at denne beskatning i vid udstrækning hidrører fra et meget begrænset antal aktiesalg, der indbringer forholdsvis store fortjenester. Det vil være nærliggende at antage, at en betydelig del af disse fortjenester stammer fra hovedaktionærers salg af større aktieposter, som de har ejet i forholdsvis lange perioder. De foreslåede regler om nedslag i den skattepligtige fortjeneste vil som nævnt medføre en tendens til skattelettelse i disse tilfælde. Sammen med den foreslåede udvidelse af adgangen til fradrag for tab på aktiesalg må denne tendens til provenutab formodes at præge nettoresultatet af de foreslåede forskelligartede ændringer, hvoraf nogle som foran nævnt vil forhøje den særlige indkomstskat, mens andre vil lette beskatningen. Rent skønsmæssigt kan det anslås, at der i de første år kan blive tale om et samlet årligt provenutab på omkring 75 mill. kr. Det må imidlertid understreges, at dette skøn er yderst usikkert.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Lov om beskatning af fortjeneste ved afståelse af aktier m.v. er senest ændret ved lov nr. 227 af 26. maj 1982 om ændring af forskellige skattelove (skattemæssig ligestilling af ægtefæller), jfr. Folketingsstidende 1981–82 (2. samling), sp. 2081, 2817, 7710, 8046, tillæg A sp. 2345; tillæg B sp. 1015 og tillæg C sp. 501.

Til nr. 1

Efter de gældende regler i aktieavancebeskatningslovens § 4 omfatter hovedaktionærbeskatningen skattepligtige, som på noget tidspunkt inden for de seneste 5 år forud for afståelsen har ejet mindst 25 pct. af aktiekapitalen i det pågældende selskab eller rådet over mere end 50 pct. af stemmeværdien. Ved afgørelsen af, om en skattepligtig er omfattet af hovedaktionærreglen, medregnes aktier tilhørende en kreds af nære pårørende, nemlig den skattepligtiges ægtefælle, forældre, bedsteforældre, børn, børnebørn og søskende samt disse personers ægtefæller eller dødsboer efter de nævnte personer. På tilsvarende måde medregnes aktier, som tilhører selskaber, fonde m.v., hvori den nævnte personkreds på grund af aktiebesiddelse, vedtægtsbestemmelse, aftale eller fælles ledelse har haft en bestemmende indflydelse.

Baggrunden for hovedaktionærbeskatningen var som nævnt ønsket om at fastholde beskatningen af fortjeneste ved salg af aktier, når det i realiteten er virksomheden som sådan eller en væsentlig del af denne, der afhændes. Hvor en kreds af nært pårørende tilsammen ejer den samlede aktiekapital eller en væsentlig del af denne, vil det typisk være udtryk for, at denne kreds i realiteten driver en virksomhed i fællesskab. For at sikre hovedaktionærbeskatningens effektivitet må der derfor tages hensyn til aktiebesiddelse hos pårørende ved afgørelsen af, om en skattepligtig er omfattet af hovedaktionærbeskatningen.

Det kan imidlertid efter omstændighederne være vanskeligt for en aktionær at vide, om han som følge af slægtninges aktiebesiddelse er omfattet af hovedaktionærbeskatningen.

Som følge af det nære slægtskab mellem forældre og børn er det dog naturligt at tage hensyn til aktier, tilhørende børn og børnebørn, ligesom det vil være naturligt at medregne aktier, tilhørende forældre og bedsteforældre, dvs. slægtninge i op- og nedstigende linie. Da overdragelse mellem ægtefæller kan ske uden skattemæssige konsekvenser, må der også tages hensyn til aktier, tilhørende de nævnte personers ægtefæller. Der må endelig også medregnes aktier, tilhørende dødsboer efter disse personer.

Det foreslås derimod, at der ved afgørelsen af, om en aktionær er omfattet af hovedaktionærbeskatningen, ikke længere skal tages hensyn til aktier, som ejes af den pågældendes søskende, eller som ejes af en eventuel tidligere ægtefælle til en person i kredsen af pårørende. Det foreslås endvidere præciseret, at der ikke skal tages hensyn til aktier, der inden for de sidste 5 år har tilhørt en